

ความสัมพันธ์ของปัจจัยคัดสรรกับความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี

Factors Related to Emotional Intelligence among Nursing Students of Boromarajonani College of Nursing, Ratchaburi

กัญญา ศรีตะวัน* ดนุลดา จินขาวขำ กรรณิการ์ กิจนพเกียรติ
Kanya Sritawan* Danulada Chinkhaokham Kannika Kitnopkiat
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี ราชบุรี ประเทศไทย 70000
Boromarajonani College of Nursing, Ratchaburi, Thailand 70000

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ ชั้นปี ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ความเครียด ภาวะซึมเศร้ากับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาพยาบาลศาสตร ปีการศึกษา 2563 ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่4 ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดราชบุรี จำนวน 382 คน ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือวิจัยประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา แบบประเมินระดับความเครียด แบบประเมินภาวะซึมเศร้า แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .93, .90, .95 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ ไคสแควร์ และสถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ ดังนี้ (1) ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลรวมทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ปกติ (2) เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล อายุ ด้านเก่งและด้านสุขุมมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ชั้นปีด้านเก่งและด้านสุขุมมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ด้านสุขุมมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ความเครียดและภาวะซึมเศร้า มีความสัมพันธ์ลบกับความ ฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล ($r = -0.627, -0.662$, ตามลำดับ)

คำสำคัญ : นักศึกษาพยาบาล, ความฉลาดทางอารมณ์

Abstract

The purposes of this research were to determine 1) the emotional intelligence level and 2) the relationship between gender, age, grade, monthly expenses, stress, depression and emotional intelligence among the nursing students of Boromarajonani College of Nursing, Ratchaburi. The 382 subjects who met the specified criteria by purposive sampling were 1st- 4th year nursing students of Boromarajonani College of Nursing, Ratchaburi. The research instruments composed of 4 parts questionnaire; demographic data, stress

Corresponding Author: *E-mail: Kanya.sri@bcnr.ac.th

วันที่ได้รับ (received) 20 มิ.ย. 2565 วันที่แก้ไขเสร็จ (revised) 11 ก.ค. 2565 วันที่ตอบรับ (accepted) 16 ก.ค. 2565

assessment, depression assessment and emotional intelligence assessment. The content validity of the instruments were checked by 3 experts and the reliability tested by Cronbach Alpha Coefficient were .93, .90, and .95, respectively. The data were then analyzed for finding frequency, percentage, mean, standard deviation, Chi-Square test, and Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient.

The study results revealed as follows; 1) the emotional intelligence level of nursing students in all aspects was normal. (2) gender had no relationship with all three aspects of the emotional intelligence. As for age, intelligence and happiness aspects had statistically significantly correlated with emotional intelligence at the 0.5 level. As for grade; intelligence and happiness aspects had statistically significantly correlated with emotional intelligence at the 0.5 level. As for monthly expenses; happiness aspect had statistically significantly correlated with emotional intelligence at the .05 level. (3) Stress and depression had a negative relationship with the emotional intelligence ($r = -0.627, -0.662$, respectively).

Keyword : Nursing Students, Emotional Intelligence

บทนำ

จากปัจจุบันสังคมไทยอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์จึงทำให้มีการเปลี่ยนแปลงไปทั้งทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ผลของการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทำให้พบว่าส่วนใหญ่ของนักศึกษาในปัจจุบันเกิดปัญหาทางด้านอารมณ์ ความเครียดจากการเรียน และภาวะซึมเศร้าที่เกิดจากการเผชิญปัญหาที่ไม่เหมาะสม ถ้าบุคคลมีความฉลาดทางอารมณ์จะสามารถประสบความสำเร็จในชีวิตได้มากกว่าผู้อื่น¹ สำหรับการเรียนพยาบาลการปรับตัวในการเรียนมีความสำคัญมากและยังมีความเชื่อที่ว่าความสำเร็จของการจะดำเนินชีวิตหรือการจะประสบผลสำเร็จนั้นจะต้องประกอบไปด้วยความเป็นเลิศ ทางสติปัญญา (Intelligence Quotient) ความเชี่ยวชาญ (Expertise) และความฉลาดทางอารมณ์² (Emotional Quotient) ถ้านักศึกษาพยาบาลมีความฉลาดทางอารมณ์จะส่งผลต่อการศึกษาเล่าเรียน และในทางตรงกันข้ามหากนักศึกษาไม่เกิดความฉลาดทางอารมณ์ จะส่งผลกระทบต่อถึงการประสบผลสำเร็จในการศึกษา การเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรการพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556, 2556) นักศึกษาพยาบาลจึงจำเป็นต้องมีความอดทนเสียสละ แสดงสีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส เอาใจเขามาใส่ใจเรา และมีความเข้าใจในสภาพอารมณ์และการแสดงออกของผู้รับบริการ เพื่อที่จะสามารถปรับตัวได้กับสถานะต่างๆ ของผู้ใช้บริการ และศึกษาเล่าเรียนในหลักสูตรจนประสบความสำเร็จได้ (วลัยนารี³) การนำความรู้ภาคทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลต่อผู้ป่วย อีกทั้งความยากง่ายในวิชาที่เรียน รวมถึงการบริหารจัดการกับเวลาในการทำงานให้

สำเร็จในระยะเวลาที่กำหนด และการเตรียมตัวสอบ จึงพบว่า มีนักศึกษาจำนวนมากที่มีปัญหาสุขภาพทั้งด้านร่างกายด้านจิตใจ เช่น มีภาวะวิตกกังวลและภาวะเครียด วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก มีพันธกิจผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล และมีปรัชญาที่ให้นักศึกษา มีทัศนคติที่ดี ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพพยาบาล ตระหนักและรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข ดังนั้นสภาพอารมณ์จึงถือว่ามี ความสำคัญมากในการปรับตัวกับการเรียนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เพื่อให้สามารถเผชิญปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม และเพื่อปรับให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน และพร้อมที่จะพัฒนาองค์ความรู้ที่ได้รับเพื่อนำไปประกอบวิชาชีพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของกรมสุขภาพจิต³ เรื่องความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ดี เก่ง และสุข ด้านดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุม อารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น และ มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ด้านเก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจ แก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจน มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และด้านสุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข มีความภูมิใจในตนเอง พอใจในชีวิต และมีความสุขสงบทางใจ จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล ได้แก่ เพศ อายุ

ชั้นปี ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ความเครียด ภาวะซึมเศร้า

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ความเครียด ภาวะซึมเศร้ากับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี ค่าใช้จ่ายต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี
2. ความเครียด มีความสัมพันธ์ทางลบกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี
3. ภาวะซึมเศร้า มีความสัมพันธ์ทางลบกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย ของกรมสุขภาพจิต⁴ เรื่องความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ดี เก่ง และสุข ด้านดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุม อารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ด้านเก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจ แก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจน มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และด้านสุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข มีความภูมิใจในตนเอง พอใจในชีวิต และมีความสุขสงบทางใจ จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ความเครียด ภาวะซึมเศร้า

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายหาความสัมพันธ์ (Descriptive Correlation research) เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์และหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย

ส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ความเครียด ภาวะซึมเศร้ากับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ปีการศึกษา 2563 กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกจากประชากรกลุ่มเป้าหมาย ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวนกลุ่มตัวอย่างได้จากตารางอำนาจทดสอบ (statistical power tables) ของ Burns and Grove (2005) และกำหนดขนาดอิทธิพลขนาดเล็ก (small effect size) ที่ .20 อำนาจทดสอบ (power of test) ที่ร้อยละ 90 และระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 382 คน

เครื่องมือในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี ที่ศึกษา ค่าใช้จ่ายต่อเดือน
2. แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ที่สร้างขึ้น โดยกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2543 เป็นคำถามประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของตนเอง จำนวน 52 ข้อ จะวัดความฉลาดทางอารมณ์โดยมีองค์ประกอบ 3 ด้านใหญ่ และ 9 ด้านย่อย โดยมีเกณฑ์การแปลผล ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี ระดับปกติ มีคะแนนอยู่ระหว่าง 46-62 คะแนน คะแนนมากกว่า 62 คะแนน และระดับต่ำคะแนนต่ำกว่า 46 คะแนน ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง ระดับปกติ มีคะแนนอยู่ระหว่าง 44-62 คะแนน ระดับสูง คะแนนมากกว่า 62 คะแนน และระดับต่ำคะแนนต่ำกว่า 44 คะแนน ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข ระดับปกติ มีคะแนนอยู่ระหว่าง 40-56 คะแนน ระดับสูง คะแนนมากกว่า 56 คะแนน และระดับต่ำคะแนนต่ำกว่า 40 คะแนน ความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม ระดับปกติ มีคะแนนอยู่ระหว่าง 130-180 คะแนน ระดับสูง คะแนนมากกว่า 180 คะแนน และระดับต่ำคะแนนต่ำกว่า 130 คะแนน ค่าความตรงของเนื้อหา ได้เท่ากับ 1.00 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .95
3. แบบประเมินระดับความเครียด ผู้วิจัยได้นำแบบวัดความเครียดของ โรงพยาบาลสวนปรุง กรมสุขภาพจิต จำนวน 20 ข้อ โดยมีเกณฑ์การแปลผล 1-24 คะแนน หมายถึง

มีความเครียดต่ำ 25-42 คะแนน หมายถึง มีความเครียดปานกลาง 43-61 คะแนน หมายถึง มีความเครียดสูงตั้งแต่คะแนน 62 คะแนนขึ้นไป หมายถึง มีความเครียดรุนแรง ค่าความตรงของเนื้อหา ได้เท่ากับ 1.00 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .93

4. แบบประเมินภาวะซึมเศร้า ผู้วิจัยประยุกต์ใช้จากแบบวัดภาวะซึมเศร้า⁵ มีข้อคำถาม จำนวน 21 ข้อ โดยมีเกณฑ์การแปลผลจะแบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้ 0-9 คะแนน หมายถึง มีภาวะซึมเศร้าระดับปกติ 10-15 คะแนน หมายถึง มีภาวะซึมเศร้าระดับน้อย 16-19 คะแนน หมายถึง มีภาวะซึมเศร้าระดับปานกลาง 20-29 คะแนน หมายถึง มีภาวะซึมเศร้าระดับมาก 30-63 คะแนน หมายถึง มีภาวะซึมเศร้าระดับรุนแรง ค่าความตรงของเนื้อหา ได้เท่ากับ 1.00 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .90

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเสนอขอรับพิจารณาจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ราชบุรี รหัสโครงการ BCNR 014/2563 วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2563 หลังจากได้รับการพิจารณาจริยธรรมผู้วิจัยพบกลุ่มตัวอย่างเพื่อแนะนำตัวชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะเวลาของการวิจัย การพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมวิจัยชี้แจงสิทธิของนักศึกษาพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบ

รับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมในการวิจัย การทำวิจัยครั้งนี้จะไม่มีการเรียนแต่อย่างใดและขอความสมัครใจในการเข้าร่วมวิจัยพร้อมทั้งให้ลงลายมือชื่อในใบยินยอม หลังจากนั้นให้นักศึกษาพยาบาลตอบแบบสอบถามชนิดเลือกตอบเองตามจำนวน 3 ฉบับ ใช้ระยะเวลาประมาณ 20-30 นาที ในห้องส่วนตัวและเป็นสัดส่วน ในระหว่างการตอบแบบสอบถามหากนักศึกษารู้สึกอึดอัดใจไม่สบายใจ หรือไม่ต้องการเข้าร่วมวิจัยสามารถยุติการตอบแบบสอบถามได้โดยไม่ต้องชี้แจงเหตุผลหรือคำอธิบายใดๆ และไม่มีผลกระทบต่อการศึกษาแต่อย่างใด ข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ถือเป็นความลับไม่มีการเปิดเผยข้อมูล การนำเสนอข้อมูลเป็นไปในภาพรวมเท่านั้น และหากมีข้อสงสัยสามารถสอบถามคณะผู้วิจัยได้ตลอดเวลา

ผลวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 382 คน พบว่ามีนักศึกษาที่เป็นเพศชาย ร้อยละ 1.8 เพศหญิง ร้อยละ 98.2 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 27.2 ชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 22.5 ชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 29.8 และชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 20.4 ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1,501-2,500 ร้อยละ 24.6 และ 2,501-3,500 ร้อยละ 24.6 รายได้ผู้ปกครองส่วนใหญ่มากกว่า 15,000 คิดเป็นร้อยละ 44.5 รายได้ส่วนใหญ่น้อยกว่า 15,000 คิดเป็นร้อยละ 55.5 รายได้ส่วนใหญ่น้อยกว่า 3,000 คิดเป็นร้อยละ 92.1 เกินกว่า 3,000 คิดเป็นร้อยละ 7.9 รายได้ส่วนใหญ่น้อยกว่า 3,000 คิดเป็นร้อยละ 48.7 ร้อยละ 51.3 รายได้ส่วนใหญ่น้อยกว่า 3,000 คิดเป็นร้อยละ 30.9 และอยู่ระหว่าง 3,500-4,000 คิดเป็นร้อยละ 13.1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ราชบุรี (n = 382)

ความฉลาดทางอารมณ์	คะแนนปกติ	Mean	S.D.	แปลผล
1) ด้านดี	49-59	59.25	5.11	สูงกว่าปกติ
การควบคุมตนเอง	13-18	18.21	2.25	สูงกว่าปกติ
เห็นใจผู้อื่น	16-21	20.07	2.34	ปกติ
รับผิดชอบ	17-23	20.96	1.80	ปกติ
2) ด้านเก่ง	46-60	51.78	7.03	ปกติ
มีแรงจูงใจ	15-21	17.42	2.94	ปกติ
ตัดสินใจและแก้ปัญหา	14-20	17.45	2.67	ปกติ
สัมพันธ์ภาพ	15-20	16.91	2.83	ปกติ
3) ด้านสุข	38-52	48.81	7.46	ปกติ
ภูมิใจในตนเอง	9-14	11.31	2.35	ปกติ
พอใจในชีวิต	16-22	18.88	3.32	ปกติ
สุขสงบทางใจ	15-21	18.62	3.16	ปกติ
รวมทุกด้าน	139-173	159.85	17.64	ปกติ

จากตารางที่ 1 ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล รวมทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ปกติ โดยด้านที่ความฉลาดทางอารมณ์สูงที่สุดคือ ด้านดี ค่าเฉลี่ย 59.25 ส่วนด้านเก่งและด้านสุข อยู่ในเกณฑ์ปกติ ค่าเฉลี่ย 51.78, 48.81 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ ชั้นปี ค่าใช้จ่ายต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี (n = 382)

ปัจจัยคัดสรร	P-Value
ด้านดี	
เพศ	0.173
อายุ	0.087
ชั้นปี	0.145
ค่าใช้จ่ายต่อเดือน	0.825
ด้านเก่ง	
เพศ	0.608
อายุ	0.002*
ชั้นปี	0.001*
ค่าใช้จ่ายต่อเดือน	0.380
ด้านสุข	
เพศ	0.709
อายุ	0.009*
ชั้นปี	0.001*
ค่าใช้จ่ายต่อเดือน	0.006*

*P<.05

จากตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 3 ด้าน อายุ ด้านดีไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ ด้านเก่งและด้านสุขมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ชั้นปีด้านดีไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ ส่วนด้านเก่งและด้านสุขมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ได้แก่ ความเครียด ภาวะซึมเศร้า มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี (n = 382)

ปัจจัยคัดสรร	ด้านดี		ด้านเก่ง		ด้านสุข		รวมทุกด้าน	
	r	p	r	p	r	p	r	p
ความเครียด	-0.504*	0.001*	-0.619*	0.001*	-0.556*	<0.001*	-0.627	0.001*
ภาวะซึมเศร้า	-0.447	0.001*	-0.655	0.001*	-0.643	0.001*	-0.662	0.001*

*P<.05

จากตารางที่ 3 พบว่าความเครียดและภาวะซึมเศร้า มีความสัมพันธ์ทางลบกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา ในทุกด้าน $p < .001$

การอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ราชบุรี สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของ นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ราชบุรี จากการศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา พยาบาลศาสตรวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ราชบุรีทั้งหมด 382 คน พบว่าส่วนใหญ่มีความฉลาดทางอารมณ์ทุกด้าน อยู่ในเกณฑ์ปกติ

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ ชั้นปี ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ความเครียด ภาวะซึมเศร้าของนักศึกษา พยาบาลบรมราชชนนีนี กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา พยาบาลบรมราชชนนีนี ราชบุรี

เพศ จากการศึกษาพบว่าเพศที่ต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน อาจเนื่องมาจากจำนวนนักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนีนี ราชบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ทำให้ผลการวิจัยพบว่าความฉลาดทางอารมณ์ไม่ต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาด ทางอารมณ์และรูปแบบการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดสงขลาที่พบว่า เพศหญิงมีระดับความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าเพศชาย อาจเนื่องมาจากนักศึกษาเพศหญิงมีรูปแบบของชีวิตที่มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ มีมนุษยสัมพันธ์ต่อ เพื่อนมนุษย์มากกว่าเพศชาย⁶

อายุ จากการศึกษาพบว่าอายุมีความสัมพันธ์ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนีนี ราชบุรีอยู่ในระดับต่ำอาจเนื่องมาจากกลุ่ม ตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-21 ปี ซึ่งถือว่าเป็นวัยผู้ใหญ่ ตอนต้น บุคคลวัยนี้จะมีการควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความมั่นคง ทางจิตใจ คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น และยอมรับผู้อื่น ได้ดีขึ้น รวมถึงแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม⁷

ชั้นปี จากการศึกษาพบว่าชั้นปี ด้านดีไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาวิทยาลัย

พยาบาลบรมราชชนนีนี ราชบุรี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา เกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย เอกชนแห่งหนึ่งของกรุงเทพมหานคร แต่พบว่าด้านเก่งและ ด้านสุขมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา พยาบาล⁸ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความฉลาดทางอารมณ์กับพฤติกรรมการปรับตัวของนักศึกษา พยาบาล พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 จะเริ่มคิดวิเคราะห์ ปัญหาตัดสินใจแก้ปัญหาความเจ็บป่วยและให้การพยาบาล ในสถานการณ์จริง ซึ่งต้องใช้ความสามารถในการปรับตัว ในการพร้อมดูแลผู้ป่วยเฉพาะโรคมากกว่าชั้นปี 2 และปี 1⁹

ค่าใช้จ่ายต่อเดือน จากการศึกษาพบว่าค่าใช้จ่าย ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของ นักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ราชบุรี ซึ่งสอดคล้อง กับการศึกษาที่พบว่ารายรับต่อเดือนของครอบครัวส่งผลต่อ นักศึกษาในเรื่องของความพอเพียงของรายรับ-รายจ่าย และมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05¹⁰

ความเครียด จากการศึกษาพบว่าความเครียด มีความสัมพันธ์ทางลบกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา ในทุกด้านซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่าความเครียดมีความ สัมพันธ์ทางลบกับความฉลาดทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01¹¹ และสอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและด้านดี มีความสัมพันธ์ทาง ลบกับความเครียดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01¹²

ภาวะซึมเศร้า จากการศึกษาพบว่าภาวะซึมเศร้า มีความสัมพันธ์ทางลบกับความฉลาดทางอารมณ์ของ นักศึกษาในทุกด้านซึ่งสอดคล้องกับกล่าวว่าจากนักศึกษา พยาบาลชั้นปีที่ 1 เป็นกลุ่มนักศึกษาที่เริ่มเข้ามาศึกษา ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เป็นปีแรกซึ่งถือเป็น ช่วงเปลี่ยนผ่านที่สำคัญระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมตอนปลาย เข้าสู่การศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนการสอน ที่แตกต่างกันค่อนข้างมากโดยต้องมีความเป็นผู้ใหญ่และต้องรับผิดชอบตนเองมากขึ้น นอกจากนี้นักศึกษาต้องปรับตัวเข้ากับ เพื่อน อาจารย์ หรือ สิ่งแวดล้อมใหม่ต้องย้ายเข้ามาอยู่ในหอพัก ของมหาวิทยาลัยซึ่งบางคนค่อนข้างห่างไกลจากครอบครัวมาก ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนทำให้นักศึกษาจำเป็นต้องปรับตัว ซึ่งหาก นักศึกษารายใดไม่สามารถปรับตัวได้หรือขาดแหล่งสนับสนุนที่ ดีก็มักเกิดปัญหาสุขภาพจิต เช่น เครียด หรือซึมเศร้าได้¹³ และสอดคล้องกับนักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นหญิง

นอกจากนักศึกษาต้องปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย และสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังต้องปรับตัวต่อการใช้ชีวิตของการเรียน วิชาชีพยาบาล ที่มีแนวโน้มต่อการเกิดความเครียดและ ภาวะซึมเศร้า ภาวะซึมเศร้าในนักศึกษาพยาบาล จะส่งผล กระทบต่อพัฒนาการด้านความคิด อารมณ์ แรงจูงใจร่างกาย และพฤติกรรม ซึ่งผลกระทบรุนแรงที่สุดของภาวะซึมเศร้า ของนักศึกษา คือ การฆ่าตัวตาย นอกจากนี้ศึกษาต้องปรับตัว ด้านสรีรวิทยาและสิ่งแวดล้อมรอบตัวแล้ว ยังต้องมีการปรับตัว กับรูปแบบการเรียนและการใช้ชีวิตของการเรียนในวิชาชี พยาบาลซึ่งจะมีแนวโน้มทำให้เกิดความเครียดและเกิด ภาวะซึมเศร้าได้สูง¹⁴

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าปัจจัยความเครียดและ ภาวะซึมเศร้ามีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ ดังนั้น ควรส่งเสริมด้านการพัฒนาทักษะเกี่ยวกับความฉลาด ทางอารมณ์ เช่น การเผชิญปัญหา การจัดการกับความเครียด การหาแหล่งสนับสนุนต่างๆ การบริหารเวลา และกิจกรรม ที่ช่วยผ่อนคลายความเครียดและลดภาวะซึมเศร้า เพื่อให้ นักศึกษาได้ผ่อนคลายและมีทักษะในการจัดการกับอารมณ์ ที่เหมาะสมและมีความพร้อมในการเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงทำนาย ที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ สามารถทำนายเกิดความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา พยาบาลให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้นเพิ่มเติมปัจจัยที่ได้ จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เช่น ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม ในการใช้ชีวิตในวิทยาลัยพยาบาล เป็นต้น

References

1. Poomsaguan, K. Nurses and Development of Emotional Quotient, Journal of The Royal Thai Army Nurses 2014; 15(3): 18-23. (In Thai)
2. Goleman, D. 1998. Emotion Intelligence, New York : Bantan Book.
3. Promla, W. The Emotional Quotient of nursing students Private University in Pathumthani Province. SSRU Graduate Studies Journal 2015; 2(2): 432-38. (In Thai)
4. Department of mental health, Emotional Quotient. Nonthaburi: Bangkok; 2003. (In Thai)
5. Beck, A. T., Steer, R. A., and Brown, G. K. (1996). Beck Depression Inventory II San Antonio. TX: The Psychological Corporation.
6. Boonjeang, P. Factors Affecting Emotional Quotient and a model of Emotional Quotient Development of Students in Higher Education Institutions in Songkhla Province. [Thesis]. Songkla: Hatyai University; 2013. (In Thai)
7. Nuchutham, W. The Development of Emotional Intelligence in Nursing Student. Nursing Journal 2017; 4: 505-19. (In Thai)
8. Pongklum, O. The Emotional Quotient among Nursing Students in a Private University, Bangkok. The Journal of Faculty of Nursing Burapha University 2017; 25(3): 9-18. (In Thai)
9. Moopayak, K. Correlation between Emotional Intelligence and Adaptive Behaviors of Nursing Students. Journal of Nursing Science 2015; 33(1): 55-65. (In Thai)
10. Choothong, C. A Study of University's Students Emotional Quotient (EQ) In Science In Daily Life Class (4000112) Lampang Rajabhat University. National Conference Phetchabun Rajabhat University 2017;4(3): 438-66. (In Thai)
11. Ngamkham, N. Factors Affecting Emotional Quotient of Studys in Health Science Curriculums at Huachiew Chalermprakiet University. HCU Journal 2016; 20(39): 45-56. (In Thai)
12. Bhoosahas, P. Correlation Among Meditation, Stress, And Emotional Intelligence of Police Nursing Students. Journal of The Police Nurses 2016; 8(1): 145-52. (In Thai)
13. Vatanasin, D. Social Problem-solving and Depression among Nursing Students. Nursing Journal of the Ministry of Public Health 2019; 29(1): 87-99. (In Thai)
14. Kaewmart, N. Nursing Student with Depression. The Journal of Faculty of Nursing Burapha University 2013; 21(3): 14-23. (In Thai)